

Fahn Kanne

Grant Thornton

An instinct for growth™

עמדת סגל חשבונאית מספר 7-99 בדבר השפעות משבר הקורונה על הגילוי והדיווח הכספי הנכלל בדוח רבעון ראשון 2020

מחלקה מקצועית - מאי 2020

רקע

בתקופה האחרונה פוקד את העולם אירוע גלובלי בעל השלכות מאקרו כלכליות משמעותיות שמקורו בהתפשטות נגיף הקורונה במדינות רבות ברחבי העולם, לרבות ישראל (להלן - "משבר הקורונה" או "המשבר"). משבר זה, ומגבלות התנועה והפעילות שהוטלו בישראל ובמדינות העולם האחרות בניסיון למנוע את התפשטות הנגיף, מציבים בפני המשק אתגרים רבים, הבאים לידי ביטוי בירידה חסרת תקדים בפעילות העסקית, הן מבחינת עוצמתה והן מבחינת המהירות בה התרחשה. בעת האחרונה ננקטות פעולות שונות על ידי ישראל ומדינות העולם במטרה להתמודד עם ההשלכות הכלכליות של משבר הקורונה, לרבות הורדת ריביות, תכניות לרכישה כמותית של אג"ח ממשלתיות, מענקים, הלוואות מסובסדות, הנחות במיסים, ועוד.

השלכות משבר הקורונה והפעולות למניעת ההתפשטות מציבות אתגרים משמעותיים על פלח רחב של תאגידים מדווחים בשוק ההון, הפועלים בענפים עסקיים שונים, הן אלה הנמצאים במעגלי החשיפה הישירים כנגזרת מתחומי הפעילות בהם הם פועלים, והן אלה הנמצאים במעגלי החשיפה העקיפים נוכח השפעות מאקרו כלכליות של המשבר, לרבות השפעתו על רמות הסיכון ויכולת גיוס אשראי והון בעת הנוכחית. לאור זאת, העת הנוכחית מאופיינת באי ודאות משמעותית בקשר עם המשך התפשטות הנגיף ומידת עוצמתו, וכן לגבי אופן ומשך היציאה מהמשבר, ובשינויים המשתנים באופן מהיר.

מפרוץ המשבר פרסם סגל רשות ניירות ערך (להלן - "סגל הרשות") הודעות סגל, עמדות סגל והקלות שונות בקשר לדיווחי והתנהלות התאגידים המדווחים בתקופה זו¹. בתחילת חודש מרץ פורסמה הודעת סגל באשר לגילוי הנדרש בדבר השלכות התפשטות נגיף הקורונה על הפעילות העסקית של התאגידים המדווחים (להלן - "הודעת הסגל").

¹ לחזור המחלקה המקצועית בדבר החלטה על מתן הקלות לתעשייה המפוקחת על מנת לסייע בהתמודדות עם השלכות השפעת ירוס הקורונה על שוק ההון [לחצו כאן](#).

במסגרת הודעה זו הדגיש סגל הרשות את החשיבות במתן מידע **מפורט, מדויק ובזמן אמת** בדיווחי התאגידים המדווחים (הן בדיווחים המידיים והן בדיווחים העיתיים) לציבור המשקיעים, בדבר השלכות משבר הקורונה על הפעילות העסקית, ככל שאלה מהותיות או עלולות להיות מהותיות.

כך, בהתאם להודעת הסגל, תאגידים מדווחים נדרשים לעדכן את ציבור המשקיעים באופן רציף ושוטף אודות התפתחויות מהותיות בקשר להשלכות אלה בדיווחים מידיים בהתאם להוראות תקנה 36 לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים), התש"ל-1970 (להלן - "**תקנות הדוחות**"). כמו כן התאגידים נדרשים לכלול גילוי איכותי וכמותי אודות השלכות המשבר בדוחות העתיים, ובכלל זה במסגרת דוח הדירקטוריון, בצורה ברורה, מפורטת, ולא סלקטיבית, שתאפשר למשקיעים להעריך בצורה מיטבית את ההשפעה על התאגיד ותכניותיו להתמודדות עמה (לקישור להודעת הסגל [לחצו כאן](#)).

על רקע האמור לעיל, ביום 11 במאי 2020, פורסמה עמדת סגל חשבונאית מספר 7-99 בדבר השפעות משבר הקורונה על הגילוי והדיווח הכספי הנכלל בדוח רבעון ראשון 2020 (להלן - "**עמדת הסגל**").

עמדת הסגל עוסקת במתן דגשים באשר לגילוי הנדרש במסגרת הדוח העיתי לרבעון הראשון של שנת 2020 ולדוחות העתיים העוקבים לפי העניין בקשר להשלכות התפשטות נגיף הקורונה. דגשים אלה נוגעים לגילויים הנדרשים במסגרת **דוח הדירקטוריון** בהתאם להוראות תקנות הדוחות, לגילויים הנדרשים במסגרת **הדוחות הכספיים** בהתאם להוראות תקני הדיווח הכספי הבינלאומיים (IFRS) ובקשר **למספר נושאים נוספים**.

במסגרת עמדת סגל מובהר, בין היתר, כי תאגיד מדווח נדרש לבצע אומדנים והערכות, לכלול גילוי מתאים, וליישם טיפול חשבונאי בהתאם לתקני ה-IFRS, לפי מיטב הבנתו והערכתו על **בסיס המידע הקיים**, תוך פירוט הנחות המפתח ושיקולי הדעת המהותיים שהפעיל אשר עומדים בבסיס גילוי וטיפול חשבונאי זה, לרבות תחת תרחישים שונים תוך הכללת ניתוחי רגישות במקרים המתאימים לפי העניין והצורך.

עוד נאמר בעמדת הסגל כי במקרים המתאימים תאגיד יהא רשאי לעשות שימוש בהגנה שנקבעה לעניין זה בסעיף 32א לחוק ניירות ערך באשר **למידע צופה פני עתיד**.

יודגש כי על אף היות דוחות רבעוניים ככלל דוחות תמציתיים באופיים, הרי שנוכח הנסיבות החריגות והשינויים המהותיים ביותר שאירעו בסביבה הכלכלית העסקית בתקופת הרבעון הראשון ולאחריו, הרי שיש להקפיד על מתן גילוי מפורט שיאפשר למשקיעים להעריך את השלכות משבר הקורונה על פעילות התאגיד בצורה מיטבית.

להלן סקירה תמציתית של עיקרי קביעותיה של עמדת הסגל תוך פירוט דגשים רלוונטיים אודות הגילויים הנדרשים בשל ההשפעות האפשריות של משבר הקורונה ודיון נפרד לגילויים השונים בדוח התקופתי כדלקמן:

דגשים בנוגע לגילוי הנכלל בדוח הדירקטוריון

סגל הרשות מבקש להדגיש כי הסברי הדירקטוריון בהקשר זה נדרשים להינתן בצורה ברורה ומפורטת, ובאשר לנסיבותיו הספציפיות של התאגיד והענף בו פועל, על מנת לאפשר למשקיעים להעריך בצורה מיטבית את השלכות המשבר הצפויות על עסקי התאגיד, כפי שהדירקטוריון מעריך אותן, וכן את תכניות התאגיד להתמודדות עם השלכות אלה. לשם כך, יש לספק גילוי שיאפשר הבנת מידע זה בצורה איכותית וכמותית.

עמדת הסגל כוללת דגשים להסברי הדירקטוריון בקשר עם השלכות משבר הקורונה תוך פילוחם למספר קבוצות כלהלן:

- גילוי להשלכות המשבר על תוצאות הפעילות בתקופת הדיווח, ולאחריה, לרבות סיכונים וחיפופות-גילוי נדרש לכלול, לכל הפחות התייחסות למגמות החשובות, סיכונים וחיפופות מהותיים שנוצרו לתאגיד בשל השלכות משבר הקורונה והאופן שבו החברה מתמודדת עימם, גילוי על ההשפעות הספציפיות של המשבר על תוצאות פעילות החברה, ניתוח של מדדים כמותיים ותפעוליים, השפעת המגבלות שהוטלו בישראל ובמדינות אחרות על פעילותה של החברה ועוד. לטובת המחשת הנושא עמדת הסגל כוללת מספר דוגמאות לשאלות מפתח שניתן לשקול בעת גיבוש הגילוי.

- גילוי השלכות המשבר על היבטי נזילות, מצב פיננסי ומקורות מימון - יש לכלול גילוי איכותי וכמותי אשר יאפשר ניתוח מקיף של השלכות המשבר על מצבו הפיננסי של התאגיד, הנזילות, האיתנות הפיננסית, ומקורות המימון העומדים לרשותו ויכולתו לעמוד בפירעון התחייבויותיו. במסגרת זו יש לפרט את עיקרי הנחות המפתח, שיקולי הדעת שהופעלו, ואת התרחישים השונים שהובאו בחשבון, אשר עומדים בבסיס הערכות התאגיד. עמדת הסגל כוללת גם בהקשר להיבט זה מספר דוגמאות לשאלות מפתח שניתן לשקול בעת גיבוש הגילוי.

- גילוי לתכניות התאגיד במבט צופה פני עתיד - סגל הרשות מכיר בכך שהכללת מידע כאמור תוך גיבוש הנחות והערכות שונות, באשר לעניינים שאינם בשליטת התאגיד, מאתגרת את התאגידים בתקופת אי ודאות זו, ומטבע הדברים היא נתונה לשיקול דעת רחב. עם זאת, מידע עתידי זה משמעותי ביותר מנקודת מבטם של המשקיעים בעת הנוכחית, על מנת לסייע להם להבין את השלכות המשבר, הסיכונים שנוצרו לתאגיד, ותכניות התאגיד מנקודת מבט ההנהלה והדירקטוריון. על מידע כאמור להינתן, תוך פירוט ההנחות העומדות בבסיסו, מקורות העומדים לרשות התאגיד להוציא את תכניותיו אל הפועל, והכללת ניתוחי רגישות להשפעת הפרמטרים המרכזיים, בין אם בשליטת התאגיד ובין אם לאו, כדוגמת - משך התמשכות המשבר, התמשכות המגבלות המוטלות על ידי מדינות העולם וישראל ביניהן, הנחות בדבר יציאה מהמשבר וכדומה.

עמדת הסגל כוללת בנוסף הדגשה כי נדרשת התאמה של הגילוי ל**לנסיבות הספציפיות ולמאפייני הענף** (תוך המחשה באמצעות דוגמאות מהשפעה על תאגידים הפועלים בענפים כגון נדל"ן מניב, נדל"ן יזמי, קמעונאות ואופנה, ליסינג ותיירות ובתי השקעות).

יודגש כי בשל התפשטות נגיף הקורונה והעמקת המשבר בתקופה שלאחר מועד הדיווח לרבעון הראשון ועד למועד פרסום הדוח, הרי שיש לכלול גילוי בהתאם לאמור לעיל להשפעות המהותיות ולהתפתחויות שאירעו בתקופה זו בהתאם לתקנות הדוחות.

גילוי בדוח הדירקטוריון בדבר תזרים מזומנים חזוי

בהקשר זה סגל הרשות מבקש להדגיש כי בהתאם להוראות התקנות תאגיד נדרש לבסס ולפרט את ההנחות העומדות בבסיס התזרים החזוי המצורף. לעניין זה יש ליישם את הדגשים המפורטים בעמדה זו בעניין גילוי אודות הנחות, הערכות ותכניות התאגיד בקשר עם השלכות משבר הקורונה המתוארים במסגרת עמדת הסגל.

נוסף על האמור, סגל הרשות מפנה תשומת לב לשאלות ותשובות בדבר האפשרות לכלול בתזרים החזוי ניתוחי רגישות אודות משתנים שאינם תלויי שוק בתקופת משבר הקורונה².

גילוי אודות הערכות שווי מהותיות ומהותיות מאוד בהתאם לתקנות הדוחות

תקנה 8ב לתקנות הדוחות כוללת הוראות בדבר דרישות הגילוי והצירוף של הערכות שווי מהותיות ומהותיות מאוד בהתאמה, לדוחות העייתיים של תאגידים מדווחים. עמדת סגל 23-105: פרמטרים לבחינת מהותיות הערכות שווי וההבהרה שפורסמה לעמדה זו, מתייחסות לפרמטרים לקביעת מהותיות הערכות שווי וכוללות הבהרות נוספות לנושא^{3,4}.

כזכור, בהתאם להוראות תקנה 8ב(ט) לתקנות הדוחות, שימשה הערכת שווי מהותית או מהותית מאוד בסיס לקביעת ערכם של נתונים בדוח התקופתי, לרבות קביעה כי אין צורך בשינוי ערכם של נתונים כאמור, יינתן גילוי לפרמטרים שונים המפורטים בתקנה זו, לרבות זיהוי נושא ההערכה, עיתוי ההערכה, שווי נושא ההערכה, זיהוי המערך ואפיונו, מודל ההערכה, ופירוט ההנחות שלפיהן ביצע מעריך השווי את ההערכה.

היות ותקופה זו מאופיינת באי ודאות ושינויים תדירים ומהירים במשק ובשווקים השונים, ישנה חשיבות יתרה להבנת הערכות התאגיד בדבר השלכות המשבר על פעילותו העסקית, וההנחות, האומדנים ושיקולי הדעת

² לקישור לפרסום סגל הרשות מיום 7 במאי 2020 בנושא [לחץ/י כאן](#).

³ לקישור לעמדת סגל משפטית 23-105: פרמטרים לבחינת מהותיות הערכות שווי, באתר רשות ניירות ערך [לחץ כאן](#); לקישור להבהרה לעמדת הסגל (שאלות ותשובות) באתר הרשות [לחץ כאן](#).

⁴ לקישור באתר הרשות לשאלות ותשובות בקשר לתקופת משבר הקורונה, הכוללות שאלה ותשובה בקשר לצירוף הערכות שווי לבחינת ירידת ערך פעילות בתקופה זו, [לחץ כאן](#).

העומדים בבסיסן. בדומה לכך, תוצאות הערכות שווי בעת הנוכחית מאופיינות בסיכון מדידתי רב, לפיכך ישנה חשיבות יתרה לגילוי של המודל, ההנחות, ההערכות שבבסיסו ודרך ביסוסן.

לפיכך, סגל הרשות מבקש להדגיש את חשיבות מתן הגילוי הנדרש בהתאם להוראות התקנה האמורה כאמור, באופן מלא, ברור ומפורט, ובמסגרתו יש להתייחס, בין היתר, למודל הערכת השווי ולהנחות המפתח העומדות בבסיס הערכות השווי וניתוחי רגישות.

נוסף על האמור, סגל הרשות מפנה תשומת הלב לשאלות ותשובות בדבר צירוף הערכות שווי שנועדו לצורך בחינת ירידת ערך של יחידה מניבת מזומנים בתקופת משבר הקורונה⁵.

דגשים בנוגע להשלכות משבר הקורונה על הדוחות הכספיים

במסגרת הדוחות הכספיים לרבעון הראשון ולרבעונים העוקבים לפי העניין וההתפתחויות, על תאגידים לכלול **גילויים מורחבים** ביחס לאלה אשר נכללים בדוחות רבעוניים בימים שבשגרה, באשר לשינויים משמעותיים שחלו במצב הכספי ובביצועי התאגידים, בשל השלכות משבר הקורונה, להנחות שהיוו בסיס לטיפול החשבונאי בעניינים אלה, ולאומדנים ולשיקולי הדעת המשמעותיים שהונחו כפי שיפורט להלן. בתקופת אי ודאות זו על התאגידים המדווחים להקפיד על מתן גילוי מלא וזאת על מנת שהדוחות הכספיים יהיו שימושיים לצורך קבלת החלטות על ידי המשתמשים בהם.

עם זאת, סגל הרשות מכיר בכך שהכנת הדוחות הכספיים לרבעון הראשון לשנת 2020 נעשית בתקופה המאופיינת באי ודאות משמעותית ובסביבה כלכלית משתנה. לצורך כך, סגל הרשות מצפה כי התאגידים יעשו שימוש במידע הטוב ביותר הזמין והעומד לרשותם בעת יישום כללי ה-IFRS, תוך הפעלת שיקול דעת וגיבוש אומדנים בצורה המיטיבית המתאפשרת על בסיס מידע זה.

כאמור, ברור כי השלכות המשבר על הנתונים הכספיים בדוחות הכספיים לרבעון הראשון עשויות להיות רבות ומשמעותיות. כך למשל בין הנושאים שעשויים להיות מושפעים בצורה מהותית ניתן למנות את הבאים:

- השפעה על הערכת התאגיד את יכולתו להמשיך ולפעול כעסק חי, השפעות על מצב פיננסי ועל יכולת התאגיד לעמוד בפירעון התחייבויותיו;
- גילויים לאומדנים ושיקולי דעת משמעותיים שיושמו בדוחות הכספיים;
- בחינת אירועים שאירעו לאחר מועד הדיווח - אירועים מחייבי תיאום ואלה שאינם מחייבי תיאום;
- השפעה על היבטי מדידה של נכסים והתחייבויות בדוחות הכספיים, פיננסים ולא פיננסים-מדידת שווי הוגן של נכסים לא סחירים, ירידות ערך של נכסים מוחשיים (רכוש קבוע, מלאי וכו') ונכסים בלתי מוחשיים (מוניטין, חוזים בלתי מוחשיים אחרים), ירידות ערך השקעות בחברות כלולות, ירידת ערך נכסים פיננסים, הכרה בהפסדי אשראי ועוד;
- השפעה על התקיימות תנאים להכרה בהכנסה ועל יישום הוראות ההכרה בהכנסה;
- השפעה על שינויים בהסכמי חכירה;
- השפעה על הכרה בהתחייבויות והפרשות;
- השפעה על מענקים ממשלתיים;
- השפעה על תשלומים והטבות לעובדים;
- השפעה על מדידת מיסים נדחים; ועוד.

יודגש כי הרשימה לעיל אינה רשימה סגורה ומהווה **דוגמאות בלבד** וכי תאגידים נדרשים לבחון את השלכות המשבר על המדידה וההכרה של כלל פריטי הדוחות הכספיים בהתאם להוראות תקני ה-IFRS ולכלול גילויים מתאימים וזאת מתוך נקודת המבט הסובייקטיבית של התאגיד בהתאם לנסיבותיו, ולא להסתפק בגילויים גנריים.

יצוין כי הדוחות הכספיים ביניים לדוגמה של משרדנו (אשר פורסמו) עודכנו והם כוללים מספר חלופות לגילויים איכותיים וכמותיים בגין מרבית ההיבטים המצוינים לעיל במתכונת עקבית להוראות התקנים

⁵ לקישור לפרסום סגל הרשות מיום 7 במאי 2020 בנושא [לחץ/י כאן](#).

הרלוונטיים לנושא לרבות, בין היתר, תקן חשבונאות בינלאומי מספר 34, דיווח כספי לתקופות ביניים (IAS 34) ותקן חשבונאות בינלאומי 8, מדיניות חשבונאית, שינויים באומדנים חשבונאיים וטעויות (IAS 8). עוד יצוין כי בדוחות הכספיים ביניים לדוגמה ננקטה גישה מרחיבה בכדי לתת מענה למגוון רחב של תרחישים העשויים להתקיים לאור המשבר ולפיכך נדרש להתאים את הגילויים הרלוונטיים לישות. מומלץ להיוועץ במחלקה המקצועית בנוגע לנוסחים שייכללו בנושא.

לקישור לדוחות כספיים לדוגמה לתקופת ביניים של שנת 2020 לחצ/י כאן.

עוד יצוין כי סגל הרשות מבקש להדגיש במסגרת עמדת הסגל דגשים לגבי מספר נושאים שעשויים להיות מושפעים ממשבר הקורונה באופן מהותי כאמור לעיל, כדלקמן:

א. **בחירת נאותות הנחת העסק החי וגילויים בדבר אי ודאויות מהותיות בקשר עם המצב הפיננסי** - בעת בחירת הנחת העסק החי ומצב פיננסי של תאגיד בהתאם לתקני ה-IFRS, תאגיד נדרש לבחון את השפעת משבר הקורונה על מצבו העסקי והפיננסי, על יכולתו להמשיך ולפעול כעסק חי, ועל יכולתו לעמוד בפירעון התחייבויותיו, ולכלול **גילוי מפורט במסגרת ביאור לדוחות הכספיים (בביאור הראשון בדרך כלל) בנוגע להערכתו ולהנחות העומדות בבסיס הערכות אלה**, ככל שמשבר הקורונה משפיע באופן מהותי או עלול להשפיע באופן מהותי על התאגיד.

כמו כן, תאגידים מדווחים אשר קיימות להם נכון למועד פרסום הדוח תעודות התחייבות במחזור אשר מתקיים לגביהם אחד מסימני האזהרה כמפורט בהתאם להוראות תקנה 10(ב)(14) לתקנות הדוחות, נדרשים לכלול דוח תזרים מזומנים חזוי במסגרת דוח הדירקטוריון. אחד מסימני האזהרה כאמור הינו חוות דעת או דוח סקירה של רואה החשבון המבקר הכולל הפניית תשומת לב המתייחסת למצבו הפיננסי של התאגיד.

בהקשר זה יודגש כי מחד, התאגידים נדרשים לכלול גילוי שיאפשר להבין את הערכתם בנוגע להשלכות המשבר על מצבם הפיננסי, באופן ברור באם הגילוי מתייחס לאי ודאות הנוגעת למצב הפיננסי או להשפעה על עסקי התאגיד אשר אינה משפיעה על יכולת התאגיד לעמוד בהתחייבויותיו (כגון כאשר השלכות משבר הקורונה מהותיות על עסקי התאגיד, עקב צמצום משמעותי בפעילות העסקית, אולם אינן משפיעות על יכולת הפירעון של התאגיד את התחייבויותיו);

מאידך, על רואה חשבון מבקר, אשר כולל בדוח הסקירה או בחוות דעתו לפי העניין, פסקה הפניית תשומת לב, לנסחה באופן ברור כך שיובן באם הפניית תשומת לב זו הינה לאי ודאות במצב פיננסי או באם מדובר בהפניית תשומת לב לביאור בדבר השלכות המשבר, אשר אינן משפיעות על יכולת התאגיד לעמוד בהתחייבויותיו.

ב. **שיקולי דעת משמעותיים ואומדנים מהותיים בדוחות הכספיים** - סגל הרשות מדגיש כי יש להקפיד הקפדה יתרה על הכללת הגילוי המלא הנדרש בהתאם להוראות IAS 1 בנוגע לשיקולי הדעת המשמעותיים שישמו על ידי התאגיד לצורך הכנת הדוחות הכספיים ובנוגע לאומדנים המהותיים הנכללים בהם, תוך פירוט הנחות המפתח שהונחו בגיבושם (לרבות באשר להתמשכות משבר הקורונה); הרגישות של הערכים בדוחות להנחות, לשיטות ולאומדנים שעמדו בבסיס חישובם; תוצאות החישוב בתרחישים שונים; הסבר לשינויים שבוצעו בהנחות שנקבעו בדוח השנתי האחרון בהתייחס לערכים אלה; וכל גילוי נוסף שיאפשר למשתמשים להבין את מה שהונח על ידי התאגיד לצורך גיבוש אומדנים אלה. יודגש כי על הגילוי להיות מותאם ספציפית לנסיבות של התאגיד, ולא גנרי.

ג. **השפעות של אירועים שאירעו לאחר תקופת הדיווח** - היות ומשבר הקורונה התרחב והעמיק בישראל ובמדינות העולם במהלך הרבעון הראשון לשנת 2020 ולאחר מועד הדיווח, סגל הרשות מדגיש כי תאגידים נדרשים לבחון, בהתאם לנסיבות הספציפיות שלהם, את האירועים שאירעו לאחר מועד הדיווח, ולהפעיל שיקול דעת באם אירועים אלה מחייבי תיאום אם לאו. בעת הפעלת שיקול דעת זה יש לבחון האם האירועים שופכים אור על אירועים שהתרחשו למועד הדיווח, או שמדובר בשינוי תנאים שחל לאחר מועד הדיווח. עוד מוזכר כי יש לבחון כל אירוע בנפרד ביחס לנסיבות הספציפיות של התאגיד.

ד. **מידת שווי הוגן וירידות ערך נכסים** - בהתאם להוראות IAS 34, יש לכלול גילוי לאירועים המשמעותיים להבנת השינויים במצב הכספי ובביצועי הישות מתום תקופת הדיווח השנתית האחרונה, כגון ירידת ערך מלאי לשווי מימוש נטו; הכרה בהפסד מירידת ערך נכסים פיננסיים, רכוש קבוע, נכסים בלתי מוחשיים, נכסי חוזה מלקוחות ועוד. עוד מפרט סגל הרשות במסגרת עמדת הסגל מספר דגשים העשויים להיות רלוונטיים בהקשר למדידות שווי הוגן וירידות ערך⁶.

ה. **השלכות משבר הקורונה על יישום הוראות IFRS 9 ומודל הפסדי אשראי חזויים** - סגל הרשות מזכיר כי בעת יישום הוראות תקן דיווח כספי בינלאומי 9, מכשירים פיננסיים (IFRS 9), תאגידים נדרשים לגיבוש

⁶ יודגש כי הערכת שווי אשר כוללת **הסתייגות** של מעריך השווי באשר לשווי הנקבע (למשל אמירה לפיה נוכח אי הודאות השוררת לא ניתן לאמוד את השלכות המשבר על שווי הנכס), אינה יכולה להוות בסיס לשווי הוגן של הנכס לצורך הדוחות הכספיים של התאגיד.

הערכות ואומדנים שונים, אשר עשויים להיות מושפעים באופן משמעותי מהשלכות משבר הקורונה⁷. כך למשל בחינה באם שינוי תנאים של מכשיר פיננסי הוא מהותי, בחינה האם חלה עליה משמעותית בסיכון האשראי, באמידת תחזיות של תנאים כלכליים עתידיים לצורך חישוב הפסדי אשראי חזויים ועוד.

מובהר כי בשים לב לאי הוודאות ולתנאים הכלכליים ששוררים בעת הנוכחית, יש לבצע הערכות אלה בצורה זהירה ומבוססת עד כמה שניתן, תוך שימוש במידע הטוב ביותר הזמין לתאגיד.

כמו כן, סגל הרשות מדגיש את החשיבות במתן גילוי מפורט, כמותי ואיכותי, באשר להערכות התאגיד, להנחות ולשיקולי הדעת העומדים בבסיס מדידת הנכסים הפיננסיים ובעת הערכת הפסדי האשראי החזויים.

1. **השלכות משבר הקורונה על הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי והגילוי** - מגבלות העבודה שהוטלו על ידי המדינה ומגבלות הגישה למקומות שונים עשויות לגרום לסיכונים בתהליכים ולפגיעה באיכות וחוזק הבקורות הפנימיות של התאגיד הקשורות לדיווח הכספי ולגילוי.

סגל הרשות מדגיש כי יש לבחון השפעות שינויים אפשריים במתכונת העבודה של ישויות על אפקטיביות הבקורות הפנימיות על הדיווח הכספי והגילוי, ולקבוע בקורות חלופיות במידת הצורך. כמו כן, ככל ובמהלך תקופת הדיווח הובא לידיעת הדירקטוריון והנהלה אירוע או ענין שעשוי לשנות את הערכת האפקטיביות של הבקרה הפנימית, כפי שהובאה בדוח השנתי או הרבעוני האחרון, לפי המאוחר, וככל שאירע אירוע כאמור, יש לפרט את המידע הנדרש בהתאם לתקנות ניירות ערך, לרבות גילוי אודות האירוע, והשפעתו על הערכת אפקטיביות הבקרה הפנימית.

2. **עבודת רואה החשבון המבקר** - משבר הקורונה והתקופה הנוכחית המאופיינת באי וודאות משמעותית בסביבה הכלכלית והעסקית, יוצרים אתגרים גם עבור רואה החשבון המבקר בבואו לבצע את עבודת הביקורת והסקירה, לפי העניין. עם זאת, חשיבות עבודת רואה החשבון המבקר, וגיבוש חוות דעת עצמאית על הדוחות הכספיים של תאגיד, תוך גישה של ספקנות מקצועית, אשר קריטית בימים שבשגרה, מקבלת משנה תוקף בתקופת המשבר הנוכחית, לשם שמירה על דוחות כספיים איכותיים, אמינים ושימושיים לשם קבלת החלטות השקעה על ידי המשקיעים.

היות והדוחות הכספיים בתקופה זו כוללים הערכות רבות הנתונות לשיקול דעת משמעותי ולאומדנים המבוצעים על ידי התאגידים, הן בקשר להערכתם את מצבם הפיננסי ואת השפעת משבר הקורונה על פעילותם העסקית, והן בקשר לערכי הנתונים הכספיים בדוחות הכספיים. סגל הרשות מדגיש כי רואי החשבון המבקרים נדרשים ליישם את תקני הביקורת והסקירה לפי העניין בהירות הראויה המתבקשת, תוך יישום גישה של ספקנות מקצועית, ואיסוף ראיות מספקות לשם ביסוס מסקנתם.

לקישור לעמדת הסגל כפי שפורסמה על ידי סגל הרשות בפורמט PDF לחץ/י כאן.

יובהר כי האמור לעיל מהווה תמצית של עיקרי עמדת הסגל, אינו בגדר ייעוץ מקצועי ואינו מהווה תחליף לקריאה מלאה של עמדת הסגל ולבחינת מכלול ההשלכות הנגזרות מכוחה. עוד מומלץ כי חברות תסתייענה ביועציהן המשפטיים במשמעויות אפשריות שונות הנובעות מעמדת הסגל כאמור.

⁷ לקישור לפרסום של ה-IASB בחודש מרץ 2020 באשר ליישום מודל הפסדי אשראי חזויים בתקופת משבר הקורונה, [לחץ/י כאן](#).